

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสา
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1
(บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี

THE MANAGEMENT OF COOPERATIVE LEARNING ACTIVITIES TO
PROMOTE VOLUNTEERISM OF UPPER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS IN MUNICIPAL SCHOOL 1 (BAN PHO KLANG)
UBON RATCHATHANI PROVINCE*

พระอธิการสุทธิศักดิ์ สมปณณเมธี (คงมาก), ปาณจิตร สุขุมาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Phra Athikansudthisak sampannamedhi (kongmag), Panjitr Sukumal
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khonkean Campus, Thailand
E-mail: sudthisak1992@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ เปรียบเทียบ และเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนจำนวน 130 คน จากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบจากตารางสำเร็จรูป Krejcie & Mogan โดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำสอบด้วยค่าที (t-test independent Samples) และทดสอบเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 1)

*ได้รับบทความ: 12 มี.ค. 2563

แก้ไขบทความ: 19 เม.ย. 2563 ตอบรับตีพิมพ์: 30 มิ.ย. 2563

ด้านความสามัคคี 2) ด้านความมีน้ำใจ 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านความรับผิดชอบ และ 5) ด้านความเสียสละ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และเกรดเฉลี่ย ซึ่งภาพรวมรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความเอื้ออาทรเอาใจใส่คนรอบข้างอย่างสม่ำเสมอ มีจิตอาสาที่จะทำงานเพื่อให้ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างเต็มที่เต็มกำลังที่ตนเองสามารถช่วยได้ ให้ความเคารพปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสามัคคีครูผู้สอนมีแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนในการทำกิจกรรมจิตอาสาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ยังได้สอดคล้องกับโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีความ สมัคสมานสามัคคี มีความสุขและประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน สืบต่อไป

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรม,การเรียนรู้, การส่งเสริม, จิตอาสา

Abstract

The objectives of this research were: to study the conditions; to compare and to propose the guidelines for the management of cooperative learning activities in promoting volunteerism of upper secondary school students in Municipal School 1 (Ban Pho Klang), Ubon Ratchathani province. The sample groups included 130 students from upper secondary school

students in the Municipal School 1 (Ban Pho Klang). The sample size was determined by the Krejcie & Morgan table by simple random sampling. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The statistics used in data analysis were: Frequency, Percentage, Standard Deviation, t-test (independent samples) and f-test.

The research results were as follows:

1) The conditions of cooperative learning activities in promoting volunteerism of upper secondary school students at Municipal School 1 (Ban Pho Klang), in overall and each aspect were rated at a high level. It was seen in the following respective order of the studied aspects: 1) harmony; 2) generosity; 3) teamwork; 4) responsibility and 5) sacrifice.

2) The comparison of students' opinions on organizing the cooperative learning activities in promoting volunteerism of upper secondary school students at Municipal School 1 (Ban Pho Klang), classified by gender, educational levels and GPA in all five studied aspects showed the opinions were not significantly different at the level of .05, therefore this rejected the hypothesis.

3) The guidelines for organizing the cooperative learning activities in promoting volunteerism of upper secondary school students at Municipal School 1 (Ban Pho Klang) are that teachers should promote students to have generosity and care for those around them regularly, have the volunteer spirit to work for others without hoping for compensation, to respect and follow the rules and regulations of the school strictly, cooperate and work together in unity; the teachers have ways to promote and support volunteer activities for the clear development of the students according to the set objectives. The results of this research are also in line with the Royal Volunteer Spirit Project in accordance with the royal initiative in order to honor and show gratitude of His Majesty the King Maha Bhumibol Adulyadej, the Great for the

benefit of the people. This is for people to have harmony, happiness and sustainable stability of the country.

Keywords: The management, learning, promote, volunteerism

บทนำ

ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัตถุในปัจจุบัน เป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมโดยทั่วไป มีค่านิยมที่ให้ความสำคัญ ในการแสวงหาเงินทอง แสวงหาอำนาจ บารมี มากกว่าที่จะให้ความสำคัญทางด้านจิตใจ สังคมในปัจจุบันจึงกลับเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ปัญหาต่าง ๆ ที่มีมากมาย ดังนั้นการปลูกฝังความสำนึก ให้กับบุคคล เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมจึงควรที่จะเกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบัน จึงมีการกล่าวถึงคำว่า “จิตอาสา” เพื่อให้ผู้คนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะมากกว่าตนเอง หมายความว่า ทุกคนต้องมีการให้มากกว่าการรับ เพราะสิ่งเหล่านี้ ถ้าสามารถปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนัก สังคมย่อมได้รับแต่ความสุขอย่างแน่นอน (ศิริพงษ์ ฐานมั่น, 2560: 169-184)

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความเพียรพยายาม ด้วยความตั้งใจและให้งานสำเร็จลุล่วง ตามความมุ่งหมายตามเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นงานในความรับผิดชอบต่อตัวผู้เรียนเอง การสร้างคนให้มีจิตอาสา มีความสำคัญต่อบุคคล องค์กร สังคมและประเทศชาติอย่างมาก ถ้าสามารถปลูกฝังส่งเสริมหรือพัฒนาให้คนในชาติมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาดูแลรับผิดชอบต่อสมบัติส่วนรวม มีการใช้อย่างสมบัติส่วนรวม อย่างเห็นคุณค่าใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด การทำลายสาธารณะสมบัติต่าง ๆ จะลดลงการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือพวกพ้องก็จะลดลง และจะนำมาสู่ชุมชนและสังคมที่เข้มแข็ง เมื่อนักเรียนจบการศึกษา จะมีคุณลักษณะจิตอาสาติดตัวแบบคงทนช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม และในปัจจุบันประชาชนชาวไทยเราจะคุ้นเคยกับคำว่า จิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยราชการในพระองค์ 904 ร่วมกันจัดโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริเพื่อ

เป็นการเฉลิมพระเกียรติ และแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคี มีความสุขและประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน โดยมีหน่วยราชการในพระองค์ 904 เป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน และให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการใหญ่โครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ มีหน้าที่ควบคุม อำนวยการและประสานการ ปฏิบัติเพื่อให้การจัดกิจกรรมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ เป็นไปอย่างต่อเนื่องถูกต้องตาม พระราชโบาย และสมพระเกียรติ (หน่วยราชการในพระองค์, 2560)

โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อที่จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาความรู้ความสามารถตามศักยภาพ จากสภาพปัจจุบันยังมีนักเรียนที่มีพฤติกรรมอันไม่เป็นที่พึงประสงค์ จำเป็นที่ครูผู้สอนต้องใกล้ชิดนักเรียนและคอยให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ แนะนำให้ประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้องซึ่งนักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่น วัยที่กำลังค้นหาตนเอง มักจะพบเห็นพฤติกรรมแปลกๆ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บางอย่าง ได้แก่ การคบเพื่อน มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติด หนีเรียน มาโรงเรียนสาย แต่งกายผิดระเบียบ ติดเกม ทะเลาะวิวาท ฯลฯ ในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้การจัดการศึกษา การพัฒนานักเรียนเป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น โดยอาศัยความร่วมมือจาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาจะเป็นหลักในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย

3. เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบวิธีการวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodologie Research) ด้วยการผสมระดับข้อมูลเป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรประชากรกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมาย และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยบูรณาการข้อมูลคุณภาพไปสู่ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และด้วยวิธีทางสถิติ(Statstics Analysis) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังกล่าว

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 198 คน ครูผู้สอนจำนวน 14 รวม 212 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 130 คน โดยจำแนกเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน,นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบจากตารางสำเร็จรูป Krejcie & Mogan

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 9 คน จำแนกเป็นครูผู้สอนประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน, ครูผู้สอนประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 คน ,และครูผู้สอนประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodologie Research) ซึ่งเครื่องมือในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม (Qusetionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-Ended Qusetionnaire)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอรับหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย
2. ขอรับหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งไปยังสถานศึกษา
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างท่านละ 1 ชุด
4. เมื่อได้แบบสอบถามมาถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ โดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป
5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์จากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์กลุ่มเจาะจงท่านละ 1 ชุด โดยเป็นครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด จำนวน 14 คน
6. นำแบบสอบถามที่ได้จัดทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์แต่ละชุดบูรณาการกับแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับเพศ ระดับชั้น และเกรดเฉลี่ย โดยวิเคราะห์แจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์หาระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้านตามวิธีการของ Likert แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น และเกรดเฉลี่ย โดยวิเคราะห์ค่า (t-test แบบ Independent samples) ค่าความแปรปรวนทางเดียว (F – test แบบ One – way ANOVA) เมื่อพบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (method)

4. วิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิเคราะห์ค่าจำนวนค่าความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

5. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิเคราะห์ค่าจำนวนค่าความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สรุปผลการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าโดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณารายด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ ด้านความสามัคคี และด้านการทำงานเป็นทีม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ ระดับชั้น

และเกรดเฉลี่ย ผลการวิเคราะห์ในเรื่องจิตอาสา ทั้ง 5 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อ มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านความเสียสละ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.23) ตามลำดับ และหากพิจารณารายด้านสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1) ด้านความมีน้ำใจ ระดับปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี ด้านความเสียสละ โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.64) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระกรวัฒน์ สิริปัญโญ (สืบสวน) (2561) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านจิตอาสา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ครูผู้สอนมีความร่วมมือร่วมใจกัน ช่วยเหลือสนับสนุน ให้มีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือบุคคลอื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน สร้างความสามัคคีขึ้นระหว่างทำกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานจิตอาสา อุทิศเวลาบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ให้ความช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะการทำงานเป็นทีม ฝึกความรับผิดชอบ สร้างจิตสำนึก ในการปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

2) ด้านความรับผิดชอบ ระดับปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.43) สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมวิชาการ

(2544) ในคู่มือปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน ความรับผิดชอบ ที่นักเรียนพึงมีได้แบ่งความรับผิดชอบไว้ดังนี้ ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนและประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมายด้วยความเพียรพยายาม เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลารับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อทำแบบฝึกหัดฝึกทักษะกายใจ ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ รักษาผลประโยชน์เกียรติยศของสถาน ศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความสนใจและความสามารถของตนเอง ความรับผิดชอบ

3) ด้านความเสียสละ ระดับปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1(บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี ด้านความเสียสละ โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.23) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังสนา อัครพิศาล และคณะ (2556) การเรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น และการส่งเสริมจากสถาบันมีอิทธิพลต่อระดับจิตอาสามากที่สุด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมบางประการที่มีอิทธิพลต่อระดับจิตอาสาของนักศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมสถาบันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับจิตอาสาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับ .01 มากกว่าด้านอื่น ๆ จากการศึกษาเหตุผลที่นักศึกษาคิดว่าทำให้ตนเองเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา คือ เป็นการทำประโยชน์ต่อผู้อื่นมากที่สุด

4) ด้านความสามัคคี ระดับปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี ด้านความสามัคคี โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.86) สอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตโต) (2562) ได้ให้ความหมายความสามัคคีไว้ว่า ความสามัคคีหมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้งวิวาทบาดหมางกัน ความสามัคคีมีด้วยกัน 2 ประการ คือ 1) ความสามัคคีทางกาย ได้แก่การร่วมแรงร่วมใจกันในการทำงาน 2)ความสามัคคีทางใจได้แก่การร่วมประชุมปรึกษาหารือกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

5) ด้านการทำงานเป็นทีม ระดับปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, $S.D. = 0.39$) สอดคล้องกับแนวคิดของวิภากร มาพบสุข (2543) ได้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีม ว่า การทำงานเป็นทีม คือ การที่บุคคลมากกว่า 1 คน มารวมตัวกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน แบ่งหน้าที่กัน และมีปฏิริยา และการรับรู้ต่อการรวมกันเพื่อทำงานใดงานหนึ่งให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี” พบว่า ครูผู้สอนมีการส่งเสริม ให้นักเรียนมีความเอื้ออาทรเอาใจใส่คนรอบข้างอย่างสม่ำเสมอ มีจิตอาสาที่จะทำงานให้ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างเต็มที่เต็มกำลังที่ตนเองสามารถช่วยได้ และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนอยู่เสมอ ให้ความเคารพปฏิบัติ ตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสามัคคีครูผู้สอนควรมีแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนในการทำกิจกรรมจิตอาสาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และยังเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีและร่วมสืบสานปณิธานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้หน่วยราชการในพระองค์ 904 ร่วมกันจัดโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีความ สมัคคีสามัคคี มีความสุขและประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน สืบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) จังหวัดอุบลราชธานี และเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ควรนำผลการวิจัยนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายหรือแผนปฏิบัติให้

สถานศึกษาต่าง ๆ ได้นำมาประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และการบริหารในสถานศึกษาสืบไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) สังกัดเทศบาลอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ควรส่งเสริมวัฒนธรรมที่ดีให้เยาวชนนักเรียน โดยเฉพาะความปรารถนาดีที่มีให้กับนักเรียนและเพื่อนร่วมงานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แสดงกิริยาออกด้วยความจริงใจ เต็มใจ ซื่อตรงต่อหน้าที่ช่วยเหลือผู้ร่วมงานด้วย ความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพ มีความเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนๆ แสดงออกถึงความอ่อนน้อมและเป็นกัลยาณมิตรที่ดีในสถานศึกษา

2) โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) สังกัดเทศบาลอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ควรจัดกิจกรรมในการสร้างความสามัคคีกลมเกลียวให้เกิดขึ้นในสถานศึกษามองกันในด้านดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน มีมนุษยสัมพันธ์ พูดจาสุภาพ ใช้คำพูดในการพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานและให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) สังกัดเทศบาลอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี การจัดการเรียนรู้ด้วยการสร้างความประทับใจด้วยความมีไมตรีจิต มิตรภาพ ตั้งจิตปรารถนาดี การรู้จักแบ่งสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควรเพื่อแสดงความรัก ความหวังดีของผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน

4) โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) สังกัดเทศบาลอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การจัดและใช้สอยสาธารณูปโภคร่วมกันฉันทันตึง อยู่ในกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่เสมอ

5) โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านโพธิ์กลาง) สังกัดเทศบาลอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ควรส่งเสริมความประพฤติสุจริตดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ ความรัก ใคร่สามัคคี มีความประพฤติสุจริตปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหมู่คณะไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้บุคลากรในโรงเรียนมีระเบียบแบบแผนที่ดี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา และควรศึกษารูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านจิตอาสา ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านความเสียสละ 2. ด้านความสามัคคี 3. ด้านความมีน้ำใจ 4. ด้านความรับผิดชอบ 5. ด้านการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

2) ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ และควรศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านจิตอาสา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย ด้านความรับผิดชอบต่อและวินัยในตนเอง*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา.
- พระกรวัฒน์ สิริปัญญา (สืบสวน). (2561). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านจิตอาสา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา)*, พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตโต). (2562). *ความสามัคคี*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2562. จาก [http://www. Matichon.co.th/Khaosod/Vi...MHdOeTB3T1E9PO](http://www.Matichon.co.th/Khaosod/Vi...MHdOeTB3T1E9PO).
- วิภาพร มาพบสุข. *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น. 2543.
- ศิริพงษ์ ฐานมั่น, (2560). จิตอาสาประตูสู่ CSR ที่ยั่งยืน. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 7(1), 169-184.
- หน่วยราชการในพระองค์. (2560). *หลักสูตรการฝึกอบรมจิตอาสา 904*. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2562. จาก <https://www.royaloffice.th/>.
- อังสนา อัครพิศาล และคณะ. (2556). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับจิตอาสาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*.